

Parasjat R'ee - meworchiem hachodesj eloel

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה

De bekende vraag luidt: ‘R'ee’, *zie*, is een enkelvoud, ‘lifnechem’, *voor jullie*, in meervoud. Toch staat er in de eerste zin van de parasja: ‘Zie (enkelvoud), Ik geef voor jullie vandaag, de zegen of de vloek’

Wat bedoelt de tora?

Een antwoord.

Rambam (tesjoewa 3:4) beschrijft hoe een mens zich moet beschouwen: ‘een mens moet zich het hele jaar zien alsof hij zelf half schuldig, half onschuldig is, en de hele wereld ook; één goede daad van hem - en hij en de hele wereld wordt ten goede berecht, een slechte beslissing - en hij en de hele wereld wordt ten slechte berecht.’

אני לדודי ודודי לי, deze bekende woorden vormen de naam van de maand eloel, en betekenen; ‘ik ga naar mijn Vriend, en mijn Vriend naar mij’. Dat wordt uitgelegd als een bijzondere nabijheid van G'd naar ons in deze weken. En dat klopt maar er staat niet אנהנו, *wij*, er staat ik. In deze weken, de periode van begin eloel tot Hosjanna rabba, zoekt G'd naar wat IK verbeterd of veranderd heb. En, zoals Rambam beschrijft, kan dat een enorm verschil maken.

Zo kunnen we de pasoek uitleggen:

‘R'ee’, *zie*, jij individu, dat het in jouw handen is om door een verbetering van de je daden de beracha voor ‘jullie’ het hele Joodse volk veilig te stellen.

Een mooie verwijzing dat deze pasoek over deze tijd van het jaar spreekt zien we in de woorden van deze pasoek. De letters ראה staan voor rosj hasjana, eloel, hosjanna rabba. Zie de mogelijkheden die jij hebt op deze momenten en op de ד'יום Dé dag, jom kipoer. ברכה וקללה, zegen of het tegendeel; alles hangt af van onszelf en ons gedrag in deze weken.